

B.K. BIRLA CENTRE FOR EDUCATION

SARALA BIRLA GROUP OF SCHOOLS
A CBSE DAY-CUM-BOYS' RESIDENTIAL SCHOOL
PRE_MID-TERM_EXAMINATION 2025-26
SANSKRIT (119)

Class : VIII
Date : 07.08.2025

MARKING SCHEME

Duration : 1 Hrs
Max. Marks : 25

खण्ड.क

रचनात्मक कार्य (05 अंकात्मकः)

प्रश्न 01. मञ्जूषायाः समुचितानि पदानि चित्वा पत्रं पूरयित्वा उत्तर पुस्तिकायां पुनः लिखत -

½X10=5

सेवायाम्

श्रीमन्तः प्रधानाचार्य (1) महोदयाः

केन्द्रीय विद्यालयः,

जयपुरनगरम् ।

विषयः (2) शुल्कक्षमापनार्थं प्रार्थनापत्रम्।

(3) मान्यवराः!

सविनय निवेदनम् अस्ति यद् अहं भवतः विद्यालये अष्टमकक्षायाः (4) छात्रः अस्मि। मम पिता एकः लिपिकः अस्ति। तस्य मासिकं (5) वेतनं द्विसहस्ररूप्यकाणि अस्ति। मम (6) अनुजः षष्ठमकक्षायां भागिनी च पंचमकक्षायां (7) पठतः। अस्माकं कुटुम्बस्य (8) निर्वाहः अतीव काठिन्येन भवति।

अहं (9) परीक्षायां प्रतिवर्षं प्रथमं स्थानं प्राप्नोमि । अतः शुल्कक्षमापनार्थं (10) याचे आशा करोमि यत् भवान् मम एतां प्रार्थनां स्वीकृत्य माम् अनुग्रहीष्यति।

धन्यवादाः।

भवदीयः शिष्यः

क ख ग

अष्टमी कक्षा

अनुक्रमांकः 10

खण्ड. ख

अनुप्रयुक्त व्याकरणम् (10 अंकात्मकः)

प्रश्न 02. मञ्जूषायां प्रदत्तैः अव्ययैः सहायतया वाक्यानां रिक्तस्थानानि पूरयत - (प्रश्न चतुष्टयम्)

1X4=4

(i) अवकाशे अहम् अमेरिकाम् एव गमिष्यामि।

(ii) अहं संस्कृतेन सह गणितं अपि पठामि।

(iii) रामं विना लक्ष्मणः वनं न गच्छति।

(iv) भवान् वृथा परिश्रमं न करोतु ।

(v) छात्राः इदानीम् संस्कृतं पठन्ति ।

प्रश्न 03. स्थूलपदेषु सन्धिच्छेदम् अथवा सन्धिं कृत्वा उत्तरपुस्तिकायां लिखत- (षड् प्रश्नाः)

1X6=6

(i) एषः (विद्या + आलयः) विद्यालयः सुन्दरः अस्ति ।

(ii) भगवान् रामः (मही + इन्द्रः) महेन्द्रः आसीत् ।

(iii) सा बालिका (सूर्योदये) सूर्य+ उदये एव नृत्यं करोति।

- (iv) (रमेशः) रमा + इशः सर्वदा अध्ययनं करोति।
 (v) मनोजः (सदा + एव) सदैव क्रीडाम् एव करोति।
 (vi) वैद्यः (वन + ओषधीम्) वनोषधीं संगृह्णाति।
 (vii) (गुरूपदेशः) गुरू + उपदेशः सर्वदा स्मरणीयः।

खण्ड . ग

पठितावाबोधनम् (10 अंकात्मकः)

प्रश्न 04. अधोलिखितं नाट्यांशं पठित्वा निर्देशानुसारं प्रश्नान् उत्तरत-

- (1) एकपदेन उत्तरत- (एक शब्दं में उत्तर दीजिए।) (केवलं प्रश्नद्वयम्) 1/2X2=1
 (i) ह्यः विद्यालयं चिरायुः न आगच्छत्।
 (ii) चिरायुः ज्वरेण पीडितः आसीत्।
 (iii) दिनचर्या विषये शिक्षकः वक्तुम् इच्छति।
 (2) पूर्णवाक्येन उत्तरत- (पूर्णवाक्यं में उत्तर दीजिए।) (केवलं प्रश्नद्वयम्) 1X2=2
 (i) वयं दिनचर्यायाः सम्यक् पालनं न कुर्मः। एतेन कारणेन अस्वस्थाः भवन्ति।
 (ii) प्रातः उत्थाय ईश्वरं स्मृत्वा मातरं पितरं च नमोत्।
 (iii) प्रातः स्नानं कृत्वा प्रातराशं दुग्धं च स्वीकृत्य विद्यालयं गच्छेत्।
 (3) निर्देशानुसारम् उत्तरत - (केवलं प्रश्नद्वयम्) 1X2=2
 (i) 'स्वस्थाः' इत्यस्य पदस्य किं विपर्ययपदं गद्यांशे प्रयुक्तम् ? (घ) अस्वस्थः
 (ii) ह्यः अहं ज्वरेण पीडितः आसम्। इत्यस्मिन् वाक्ये कर्तृपदं किम् ? (क) अहं
 (iii) एतेन कारणेन अस्वस्थाः भवामः। वाक्येस्मिन् क्रियापदं किम् ? (घ) भवामः

प्रश्न 05. अधोलिखितं पद्यांशं पठित्वा निर्देशानुसारं प्रश्नान् उत्तरत-

- (1) एकपदेन उत्तरत- (एक शब्दं में उत्तर दीजिए।) (केवलं प्रश्नद्वयम्) 1/2X2=1
 (i) शान्तितुल्यं तपः नास्ति।
 (ii) सन्तोषात् परं सुखम् नास्ति।
 (iii) दयापरः धर्मो नास्ति।
 (2) पूर्णवाक्येन उत्तरत- (पूर्णवाक्यं में उत्तर दीजिए।) (केवलं प्रश्नद्वयम्) 1X2=2
 (i) शान्तितुल्यं समं तपो नास्ति।
 (ii) सन्तोषात् परं सुखम् नास्ति।
 (iii) तृष्णायाः परो व्याधिः नास्ति।
 (3) निर्देशानुसारम् उत्तरत - (केवलं प्रश्नद्वयम्) 1X2=2
 (i) 'समं' शब्दस्य किं पर्यायपदं पद्यांशे प्रयुक्तम् ? (क) तुल्यं
 (ii) शान्तितुल्यं तपो नास्ति। वाक्येस्मिन् क्रियापदं किम् ? (घ) अस्ति
 (iii) 'दुःखम्' इत्यस्य पदस्य किं विपर्ययपदं गद्यांशे प्रयुक्तम् ? (ग) सुखं

===== समाप्तम् =====